

**MANİSA MURADIYE
BÖLGESİNDE
YAŞLILARIN YAŞAM
KALİTESİNİ ETKİLEYEN
FAKTÖRLERİN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Uzm.Dr.Beyhan Özyurt

AMAÇ

Bu çalışma Manisa Muradiye' de yaşayan 65 ve üzerindeki kişilerin yaşam kalitesi bileşenleri ve bu bileşenleri etkileyen değişkenleri ortaya koymayı amaçlamaktadır.

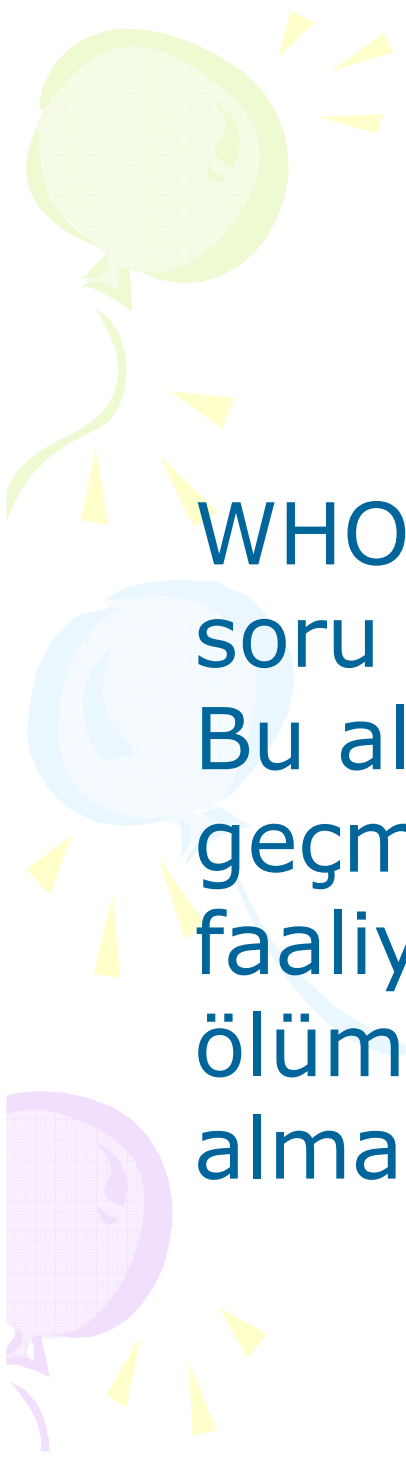
GEREÇ VE YÖNTEM

- Şubat 2006' da Muradiye Sağlık Ocağı Bölgesinde bulunan 65 yaş ve üstü nüfusta yürütülmüş kesitsel bir çalışma
 - Araştırmanın evreni Muradiye sağlık ocağı bölgesindeki 65 yaş ve üstü nüfus (toplam 613)
 - Minimum örnek büyüklüğü %50 prevalans, %5 hata payı ile 196 yaşlı olarak belirlenmiş ve çalışmaya toplam 200 yaşlı alınmıştır.
 - Çalışmada mahalle nüfuslarına orantılı küme örnekleme yöntemi kullanılmıştır.
-

GEREÇ VE YÖNTEM-2

- Küme başlangıç hanelerinin tespiti Ev Halkı Tespit Fişlerinden (ETF) randomize olarak yapılmıştır.
 - Araştırmanın verileri, oluşturulan anket formu aracılığıyla, yaşlıların evlerinde yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır.
 - Anket formu, sosyodemoğrafik özellikler ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından geliştirilen WHOQOL-OLD Yaşam Kalitesi Ölçeğinden oluşmuştur.
-
-

A decorative graphic on the left side of the slide features three balloons in green, blue, and purple, each with a string of yellow streamers. The balloons are positioned at the top, middle, and bottom of the graphic, with the streamers trailing downwards.

WHOQOL-OLD modülü 24 likert tipi soru ve altı alt alandan oluşmaktadır. Bu alanlar duygusal işlevler, özerklik, geçmiş, bugün ve geleceğe ait faaliyetleri, sosyal katılım, ölmek ve ölüm, yakınlık başlığıyla yer almaktadır.

BULGULAR

- Araştırma grubunun % 58.0'ni erkekler oluşturmaktadır. Yaşlıların % 63.5' i evli, % 41.0' i ilkokul mezunu, %62.0' si gelirinin giderine eşit veya fazla olduğunu, %16.5' i herhangi bir sağlık güvencesi olmadığını belirtti. Araştırma grubunun % 70.0'inin kronik bir hastalığı olduğu, %36.0'sının günlük işlerini yaparken başkasına ihtiyaç duyduğu ve %84.0'ünün evde aile desteği ile yaşadığı saptandı.

Alanlar	Minimum	Maximum	Ortalama	Ortanca	Standart Sapma
Duyusal yetiler	5.00	16.00	12.00	11.15	2.32
Ozerklik	7.00	19.00	13.00	12.72	2.52
Geçmiş, bugün ve geleceğe ait aktiviteler	6.00	17.00	13.00	12.39	2.33
Sosyal katılım	4.00	18.00	11.00	11.52	2.59
Ölüm ve ölmek	4.00	20.00	11.00	10.84	3.33
Yakınlık	7.00	19.00	15.00	14.37	2.00
Toplam skor	2.21	3.96	3.02	3.04	0.32

- **70 yaş ve altındakilerin** geçmiş, bugün ve geleceğe ait aktiviteler, sosyal katılım alt alanları
- **Erkeklerin** özerklik, geçmiş, bugün ve geleceğe ait aktiviteler, sosyal katılım, yakınlık alt alanları ve yaşam kalitesi toplam skor puanları
- **Evli olanların** özerklik, geçmiş, bugün ve geleceğe ait aktiviteler, sosyal katılım alt alanları ve yaşam kalitesi toplam skor
- **İlkokul ve üstü eğitim alanların** özerklik, geçmiş, bugün ve geleceğe ait aktiviteler, sosyal katılım, yakınlık alt alanları ve yaşam kalitesi toplam skor puan
- **Ailesiyle birlikte yaşayanların** duygusal yetiler alan puan ortalaması tek başına yaşayanlardan daha yüksek iken, sosyal alan puan ortalaması daha düşük olarak saptanmıştır.
- **Hastalığı olmayanların** özerklik, sosyal katılım alt alan ve toplam skor puan ortalamaları.
- **Halen sigara veya alkol kullanan** yaşlıların özerklik, geçmiş, bugün ve geleceğe ait aktiviteler, sosyal katılım alt alanları ve yaşam kalitesi toplam skor puan ortalamaları
- **Günlük işleri yaparken başkasına ihtiyaç duymayanların** geçmiş, bugün ve geleceğe ait aktiviteler, sosyal katılım, yakınlık alt alanları ve yaşam kalitesi toplam skor puan ortalamaları

WHOQOL-OLD Duyusal Yetiler alt alanı¹ R² = 0.033		β	p
Sabit			0.470
Günlük işlerini yaparken başkasına ihtiyaç duyma (0. Hayır / 1. Evet)		-0,657	0.033
WHOQOL-OLD Özerklik alt alanı² R² = 0.199			
Sabit			0.011
Günlük işlerini yaparken başkasına ihtiyaç duyma (0. Hayır / 1. Evet)		0.740	0.028
WHOQOL-OLD Geçmiş,Bugün ve Gelecek Faaliyetleri alt alanı³ R² = 0.232			
Sabit			0.000
Günlük işlerini yaparken başkasına ihtiyaç duyma (0. Hayır / 1. Evet)		0.778	0.023
WHOQOL-OLD Sosyal Katılım alt alanı⁴ R² = 0.217			
Sabit			0.021
Yaşam koşulları (0. desteksiz/ 1. Destekli)		2.090	0.007
Günlük işlerini yaparken başkasına ihtiyaç duyma (0. Hayır / 1. Evet)		0.698	0.049
WHOQOL-OLD Yakınlık alt alanı⁵ R² = 0.096			
Sabit			0.001
Eğitim Durumu (0. ilkokul ve üzeri okul mezunu / 1. okur yazar değil-okur yazar)		0.765	0.033
Günlük işlerini yaparken başkasına ihtiyaç duyma (0. Hayır / 1. Evet)		0.627	0.042
WHOQOL-OLD Toplam Skor⁶ R² = 0.129			
Sabit			0.000
Eğitim Durumu (0. ilkokul ve üzeri okul mezunu / 1. okur yazar değil-okur yazar)		0.710	0.020
Günlük işlerini yaparken başkasına ihtiyaç duyma (0. Hayır / 1. Evet)		1.119	0.000

SONUÇ

- Araştırmaya katılan yaşlıların alan puan ortalamaları Dünya Sağlık Örgütü Yaşam Kalitesi Grubu (WHOQOL Group) tarafından 22 merkezde yapılan WHOQOL-OLD ölçek geliştirme alan çalışmasındaki puan ortalamalarında daha düşüktür.
- Çalışmamızda yaşam kalitesini en çok etkileyen değişkenlerin günlük işlerini yaparken başkasına ihtiyaç duyma ve eğitim düzeyi olduğu bulunmuştur.